

Spåne ämnar
Västra ämnar
Västra Mellby
Troll. 1931

- 1 -

Uppf. M. Berg
Ber. R. Persson
Född 1850 i N. Mellby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

De sade, att där skulle vara troll på Lunds hall i Vannaröd.

De skulle ha lånt kvast och raka av dem, som bodde där i närheten,

när de skulle baka. De lämnade det igen också. Jfr. bild.

Bloss.

Bloss eller något annat har jag aldrig sett. Men det var en gammal man i Adseke, som sade, att han hade sett blossom. Jag tog en häst och red dit, men jag såg ingenting. Men när jag kom i stallet med hästen, blev de andra alldeles ursinniga, och när jag såg efter, var min rock alldeles sönderripen.

Min äldste bror hade arbete i Mellby bränneri. En kväll, när han kom hem, blev det ljust i stugan. Mor och de andre, som var hemma, blev rädda, men han sade: Det är ingenting att bry sig om, det har jag sett alltsedan jag gick från Mellby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

Skänd
T. Sjögren
Mellby
1891

Myrd Mr. Berg
Ber. v. Ber. Berg
Född 1850 i a. Mellby

Skatter.

- 3 -

De sökte efter en skatt på Store lid; min bror Johannes var med. Det var gamle Berch, som hade inbillat dem, att där fanns en skatt, men de hittade ingenting.

De trodde, att där var en skatt i Lundshölen. Det låg vid ån nedanför Lunds hall. Där var några, som skulle tömma hölen för att få tag i skatten. Den var nästan tom, då de fick se, att hela Vannaröds by stod i ljusan låga. De sprang hem, men när de kom dit, var där ingenting märkvärdigt, och när de sedan kom ner till hölen och skulle fortsätta, var den full med vatten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

Kloka.

Det var en snickare Jönsson i Björkeberga, som var litet klok. Han visade prov på det hemma i mitt hem. Jag hade en syster, som tjänade på Mellby lagård. Hon var en gång vid bäcken och "kom ve dä" och fick värk. Så kom hon hem rent lam nästan och kunde bara röra händerna. De skickade bud till snickare Jönsson två gånger, men inte förrän vi varit där tredje gången, kom han. Men då hade de brännvin med sig till honom. När han kom hem, gick han bort till sängen till henne, och hon talte sedan om, att hon riktigt kunde kännal hur värken följde hans fingrar. En halvtimma senare kunde hon röra sig som hon ville. Sedan satte han rökelse under sängen, som var så skarp, att de andra måste gå ut ur rummet. Men hon blev riktigt bra.

Jag hade en gång en ko, som var nästan "nykalvader", men hon miste rent mjölken. Vi fick förstås mjölk, men den såg ut som smör. Jag sökte snickare Jönsson, och han sade, att den mjölken skulle hon helst ha i sig igen, och det fick hon, och sedan började hon mjölka riktigt igen, men först var det som en nykalvad ko. Han sade, att det var några, som ville mig förtret, men nu gjorde det ingen nytta mer.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

Snickare Jönsson i Björkeberga var inte så långt kommen som den här Mölle-Jinsen.

Gamle skollärare Andersson hade en gång varit hos Mölle-Jinseh. De hade supit "holia bra", och det var blivit mörkt, innan skolläraren skulle gå hem. Han var mörkrädd och vågade inte gå. Då sade Mölle-Jinsen: jag får väl ställa om någon, som följer gäg hem. Vem skulle det vara, undrade skolläraren. Ja, det kan prosten Horney göra, tyckte Mölle-Jinsen. När läraren kom ut, var där en lyktegubbe, och det var precis, som om det hade varit gamle prosten Horney, som var död för många år sedan.

2997

Bröllop.

Det största bröllop, jag minns, var när Fredrik Berch gifte sig med Bengt Eriks dotter. Det höll visst på i tre dagar. - Brudparet gick omkring och skänkte brännvin, och litet mat hade de också med sig. De gick omkring till vart ställe. Jag var bara liten på den tiden. - Varje karlsperson skulle ha med sig ett halvt stopp brännvin, när han gick till bröllop, och det skulle han bjuda på folk, som var ute på vägen. - De vigdes i kyrkan, och sedan blev det gille. De hade förning med sig: kakor och stora fat med risgröt, smör, ost, bröd, stek. Där var en husman, som liksom var värd i bröllopsgården.

Jag minns några rim, som är diktade av en, som vi kallade Helge Pratare. De sade, att han var son till en präst, och han uppträdde här i trakten. Det var vid ett bröllop i Tullsåkra.

Verser, dikterade av Helge Willasson
vid bröllopet mellan Åboen Ola Mom Almqvist och dess
hustru Anna Anders dotter

i Tullsåkra den 3 april 1864:

Skriv endast på denna sida!

Uppriktig god vänner, jag vill nu bedyra
den tredje april uppå sextiofyra
begyntes ett bröllop i Tullsåkra då,
och glädjen var livlig hos stora och små.
Till bröllopså var bjuden mång främmande gäster
från söder och norr och från öster och väster,
och jag blev bekant med många minsann
och liksom med goda Per Jönsson i Wram.
En talsman var bjuden, som då förde ordet,
ty han skulle mana folket till bordet!
Hans namn skall jag säga precis denna stund:
han heter Måns Persson uppå Rybylund.
Jag aldrig förglömmar den härliga festen
och helst när som brudparet gick fram till prästen,
att bandet var knutet förutan allt men,
det skulle förseglas av pastor Sjörén.
Då sjöng Elmström den psalmen: Blott för världen ni två,
och alla uppmärksamt vi hörde därpå,

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

och brudparet blev då en själ och en anda,
och de skulle då se'n sina öden beblanda.
Till slut tog prästen brudparet i hand,
Anna som hustru och Ola som man..

- - - - -
Med toddiglasen vi klinga så säll
och levde som herrar uppå ett hotell.
Jag tror största delen av veckan gick åt,
innan vi sluta den lysande ståt.
Men jag vill nu först min tacksamhet njuta
till alla god vänner, som vilja mig väl,
dem tackar jag ödmjukt av hjärta och själ,
ty ännu i minnet jag visserligen äger
de gällande orden, som psalmisten säger:
Det finnes ju alltid hos gammal och ung,
att tacklös gärning är alltid tung.

(Jag hade det i avskrift, men där var någon, som lånade det,
och jag har aldrig fått igen det.)

Skriv endast på denna sida!

2997

Stämman
Västergötland
Måns Mellby
1771

- 9 -
Måns Mellby

Per Petrusson Vannar
Född 1850 i N. Mellby

Jul. Till jularna fäste man upp en hop tryckta papper på väggarna,

och de gamle brukade tala om , att förr hade man halm på golvet.

Man sköt in julen.

Annandag jul skulle drängarna rida Staffan, och på vart ställe, de kom till, skulle de ha traktering, och de brukade bli så plakat fulla. De skulle ha ridit med hästarna över rinnande vatten, för att öken skulle bli friska och starka. - På juladag fick de inte lov att "måga", och på annandags morgon brukade man "måga" åt andra. Då hittade de på alla möjliga spektakel, och det var lika för alla. De kunde börja redan vid tvåtiden på natten: släppte kreaturen lösa, skar sönder limmarna och kastade ut dem på gödslehögen.

Julaspöke gick man mycket förr, men på trettöndagen går där nu några småpojkar omkring och sjunger. Det är något nytt; de han väl lärt det i skolan.

Vid nyår sköt man ut det gamla och in det nya året.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

Sid - 10 -

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pingstbrud.

Det var merendels barn, som ställde tilldet. Där var en tös, som skulle klädas ut med en förfärlig massa blommor, och krona hade hon på huvudet. Någon brudgum hade de inte. Sedan hade de litet kaffe och var på någon loge och lekte och dansade.

acc 2997

Skäse
M. J. Jönge
Siv. M. Mellor
Apr. 1937

Cyrt. Arb. Bergh
Ber. av T. Persson
Född 1850 i M. Mellor

Midsommar på Maglö.

Midsommargille och majstång hade de varje år. Hela godset skulle samlas. "Jag vill min själ se mitt folk åtminstone en gång om året", sade gamla friherrinnan Wrede. - I kvällen midsommar-afton skulle allehopa ställas upp på led. Ladufogdarna i Mellby och Maglö gick först, spelemännen spelade klarinett, och så marscherade man upp till gården, så hurrades det, och herrskapet tog emot hyllningen. Likadant marscherade man tillbaka och in på dansbanan, och där hurrade man igen. Och sedan blev det dans.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

Skräddare.

När jag var skräddare, gick jag omkring från det ena stället till det andra och sydde såväl till fruntimmer som till karlar.

En kunde stanna på ett ställe ett par tre dar och ibland ända till envecka. De fick tinga på, när de ville, att en skulle komma.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2997

Ortnamn.

Min mor var född på ett ställe, som hette Runissahuset. Egentligen hette det Stora Duvehuset, men den, som hade det innan mina morföräldrar, brukade stjäla råg, och därför kallade de honom Runissen, och stället fick heta Runissahuset, och en liten sjö, som ligger där i närheten, heter än i dag Runissasjön.

(Runissasjön ligger på gränsen mellan N. Mellby och Häglinge socknar, på Gen. stabens karta ca 1000 m. norr "g" i Häglinge)